

SPRAWOZDANIE

W sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Rzeszowie przy ul. Załęskiej 7a przeprowadzonej w dniu 1 marca 2019r.

W dniu 1 marca 2019r. na podstawie art. 43 ust.2 , 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego Dz.U.2018.1878 przeprowadziłam czynności kontrolne w w/w Domu.

Kontrola obejmowała swoim zakresem między innymi wszystkie czynności wymienione w § 2 ust. 2 cyt. wcześniej Rozporządzenia.

Aktualnie Dom działa na podstawie następujących aktów prawnych:

1.Ustawy z dnia 8 marzec 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2019.506 j.t),

2. Ustawy z dnia 5 czerwiec 1998r o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2019.511 j.t.),

3. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2018.1508 j.t. z późniejszymi zmianami) ,

4. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 o działalności leczniczej (DZ. U. 2018.2190 j.t.),

5.Rozporządzenia Min. Zdrowia z dnia 16.01.2014r. w sprawie sposobu dokumentowania przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego (Dz.U.2014 poz.87),

6.Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2018.1878 j.t.)

7.Regulaminu organizacyjnego.

Domem kieruje Dyrektor zatrudniony przez Prezydenta Miasta Rzeszowa. Z kolei Dyrektor kieruje domem przy pomocy kierowników komórek organizacyjnych tj. Działu Opiekuńczo – Terapeutycznego, Działu Finansowo – Księgowego, Działu Administracyjno – Gospodarczego.

Dom zatrudnia następujących pracowników w zakresie działalności podstawowej:

- 1 p.o kierownik działu opiekuńczo- terapeutycznego
- 11 pielęgniarek
- 31 opiekunowie
- 15 pokojowi
- 1 dietetyczkę – szef kuchni
- 3 pracownicy socjalni
- 1 instruktor terapii zajęciowej
- 1 stomatolog, 1/2 etatu
- 1 kapelan (1/4 etatu)
- 1 instruktor ds. KO
- 1 fizjoterapeuta

dział finansowo-księgowy

- 1 główny księgowy
- 1 starszy księgowy
- 1 księgowy
- 1 kasjer

p.o. główny księgowy

*1 etat
1 etat
1 etat*

dział administracyjny

- 1 radca prawny (1/8 etatu)
- 1 p.o. samodzielny referent ds. osobowych

w zakresie działalności gospodarczej:

- 1 kierownik działu administracyjno-gospodarczego
- 1 magazyniera
- 1 konserwator, elektryk.
- 2 robotników gospodarczych
- 1 kierowca
- 8 kucharzy
- 4 osób w pralni

w zakresie WTZ:

- 1 kierownik WTZ
- 1 starszy księgowy
- 1 pracownik socjalny – pielęgniarz
- 1 kierowca
- 1 pracownik gospodarczy
- 10 instruktorów terapii zajęciowej .

Na miesiąc 31 grudnia 2018 struktura wiekowa mieszkańców przedstawia się następująco:

- 19 – 40 lat – 2 osób
- 41 – 60 lat – 58 osoby
- 61 – 74 lat – 57 osób
- powyżej 74 roku życia – 22 osoby.

Ruch mieszkańców w Domu – liczba przyjęć – 5, liczba rezygnacji 1, liczba zgonów - 3

Wśród mieszanek Domu jest stan na 31 grudnia 2018:

- 73 osób ubezwłasnowolnionych całkowicie,
- 6 osób ubezwłasnowolnionych częściowo,
- 60 osób nieubezwłasnowolnionych.

Meldunki czasowe posiada 29 mieszkańców. 110 mieszkańców zameldowani są na pobyt stały (stan na 31 stycznia 2019).

Według oświadczenia Dyrektora Domu w okresie objętym kontrolą tj. od czasu przeprowadzania ostatniej kontroli przez sędziego do czasu bieżącej kontroli nie było potrzeby stosowania przymusu bezpośredniego. W Domu brak izolatki.

Z rozmowy przeprowadzonej z Dyrektorem DPS-u jak i dokumentacji mieszkańców wynika, że przyczynami umieszczania w domu osób jest zazwyczaj trudna sytuacja rodzinna, materialna, mieszkaniowa, a w szczególności przewlekła choroba nie wymagająca leczenia szpitalnego lub stałej opieki. Ponadto przyczynami umieszczenia w DPS jest brak możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony rodziny, postępująca choroba psychiczna, konieczność nadzoru w procesie leczenia, występowanie objawów otępiennych.

Prawidłowo jest prowadzona dokumentacja osobowa stanowiąca podstawę przyjmowania i przebywania w domu. Każda mieszkanka ma oddzielną teczkę z całą dokumentacją medyczną, w której znajdują się między innymi:

- historia choroby – przeważnie z Poradni Zdrowia Psychicznego (dane osobowe, data przyjęcia, rozpoznanie),
- wywiad lekarski (opis stanu fizycznego pacjenta),
- systematyczne badania lekarskie,
- indywidualna karta zleceń lekarskich,
- wyniki zleconych badań laboratoryjnych,
- historia obserwacji psychologicznej.

Po przeglądnięciu dokumentacji medycznej losowo wybranych mieszanek ustalono następujące ostatnie zapisy:

1. – odnotowane są wizyty u lekarzy specjalistów (ostatnia u psychiatry 10.12.2018r.)
2. – odnotowane są wizyty u lekarzy specjalistów (ostatnia u psychiatry 17.12.2018r)
3. - odnotowane są wizyty u lekarzy specjalistów (23.04.2018 kontrola okulistyczna; 19.07.2018 kontrola kardiologiczna; 08.08.2018 wizyta onkologiczna).

W 2018r. opieka medyczna oparta była na współpracy z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Luxmed w Rzeszowie, poradniami specjalistycznymi mieszczącymi się w Wojewódzkim Zespole Specjalistycznym przy ul. Warzywnej 3 w Rzeszowie. Mieszkańcy w miejscu zamieszkania korzystali też z opieki psychiatrycznej lekarza psychiatry oddelegowanego z Poradni Zdrowia Psychicznego Luxmed w Rzeszowie. Mieszkańcy korzystali ze świadczeń medycznych z zakresu rehabilitacji leczniczej i rehabilitacji środowiskowej - Gabinet Rehabilitacji Rudek - na miejscu 2 osoby.

W organizowaniu życia mieszkanki uwzględnia się min. takie potrzeby jak:

- podmiotowe traktowanie i partnerstwo ze strony personelu,
- posiadanie własnych drobnych przedmiotów,
- korzystanie z własnego ubrania,
- spożywanie posiłków w warunkach zbliżonych do domowych,
- udział w czynnościach związanych z ich codziennym życiem,
- przełamywanie izolacji i monotonii życia w domu.

Zeszyt skarg i wniosków jest dostępny dla mieszkanki. W 2018 r. nie odnotowano żadnych skarg. Problemy są załatwiane ustnie na bieżąco.

Obowiązkiem mieszkanki Domu jest w szczególności:

- uiszczanie opłat za pobyt w Domu,

- współdziałanie z personelem w zaspokajaniu swoich potrzeb,
- dbanie o higienę osobistą, wygląd zewnętrzny, porządek wokół siebie,
- przestrzeganie norm i zasad współżycia oraz zarządzeń porządkowych.

Od marca 2018 r. do dnia kontroli przeprowadzono w Domu następujące kontrole:

- 23.08 – 12.10.2018 - ZUS w Rzeszowie – kontrola listy składek, listy płac, rachunków do umów o dzieło itd – bez zaleceń

Okazano zeszyt do telefonicznych kontaktów z rodzinami podopiecznych odnotowywanych przez pracowników (za rok 2018r. odnotowano kilkaset kontaktów). Okazano też adnotacje-monitorowanie kontaktów mieszkańców z rodzinami, bliskimi i opiekunami prawnymi za rok 2018. Z powyższego zeszytu – kalendarza wynika, że praktycznie każdego dnia odbywa się kontakt z jednym lub wieloma mieszkańcami Domu.

Podczas kontroli sędzia wizytujący miał możliwość bezpośredniego kontaktu ze wszystkimi mieszkańcami Domu. Nikt nie zgłaszał bezpośrednich uwag, a wręcz mieszkańcy wyrażali zadowolenie z pobytu w w/w Domu.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli stwierdzam, że Dom zapewnia mieszkańcom opiekę, niezbędne potrzeby bytowe, rekreacyjno – kulturalne. Z analizy sprawozdania z pracy działu opiekuńczo - terapeutycznego za 2018r. wynika, że Dom zapewnia opiekę w tym opiekę medyczną, pielęgnację, profilaktykę, fizjoterapię w rozległym zakresie i co ważne w sposób bardzo rzetelny. Personel Domu dba szczególnie o życie duchowe i religijne mieszkańców o czym świadczą odnotowane wydarzenia.

Z oświadczenia Dyrektora jak i dokumentacji mieszkańców Domu wynika brak zaświadczeń lekarza psychiatry co do potrzeby dalszego pobytu danej osoby w Domu stosownie do przepisów wynikających ze zmiany ustawy z dnia 24.11.2017r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i konieczności przeprowadzania badania psychiatrycznego mieszkańca co 6 miesięcy w powyższym zakresie .Dyrektor Domu prowadzi korespondencję mającą na celu wyegzekwowanie powyższego wymogu ustawowego z różnymi instytucjami np.NFZ, Ministrem Zdrowia ,Departament Zdrowia Publicznego .

Stąd zaleca się aby Dyrektor dołożył niezwłocznie dalszych starań w pozyskaniu lekarza psychiatry przeprowadzającego przedmiotowe badanie -
podstawa prawna - ustawa o ochronie zdrowia psychicznego w/w -
art. 38. 1. Osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej.

2. Przyjęcie do domu pomocy społecznej osoby, o której mowa w ust. 1, bez jej zgody a za zgodą jej przedstawiciela ustawowego wymaga orzeczenia sądu opiekuńczego o przyjęciu do domu pomocy społecznej.

3. Przyjęcie do domu pomocy społecznej osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej całkowicie następuje za pisemną zgodą jej przedstawiciela ustawowego. Przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę po uzyskaniu zezwolenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej całkowicie.

4. Jeżeli przyjęcie do domu pomocy społecznej dotyczy osoby małoletniej powyżej 16 roku życia lub osoby pełnoletniej całkowicie ubezwłasnowolnionej, zdolnej do wyrażenia zgody, jest wymagane również uzyskanie zgody tej osoby na przyjęcie. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przyjęcia do

domu pomocy społecznej tej osoby i jej przedstawiciela ustawowego, przyjęcie do domu pomocy społecznej wymaga orzeczenia sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.

5. Osoba, o której mowa w ust. 1, podlega okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym jej pobyt w domu pomocy społecznej. Badania przeprowadza się co najmniej raz na 6 miesięcy.

Zaleca się aby mieszkańcy przyjęci do domu za zgodą przedstawiciela ustawowego bez zezwolenia sądu uzyskali takie zezwolenie sądu na dalszy pobyt danego mieszkańca w domu stosownie do **art. 156. Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego** , który stanowi ,że opiekun powinien uzyskiwać zezwolenie sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku małoletniego, a w tym przypadku osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie lub częściowo . Pobyt osoby w domu pomocy społecznej jest niewątpliwie ważną sprawą w rozumieniu powołanego przepisu .